

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag

5 oktober 2007

Ons kenmerk

NA/2007/2441

Onderwerp

Vermissing archiefstukken

Hierbij informeer ik u over de vermissing van archiefstukken bij het Nationaal Archief.

Begin 1997 werd een bezoeker van het Nationaal Archief (toen nog Algemeen Rijksarchief geheten) betrappt op de diefstal van archiefstukken, waarvan aangifte werd gedaan. Bij huiszoeking werden bij hem ruim 3000 archiefstukken gevonden. Het betrof hier zogeheten prepostalen. Dat zijn brieven en enveloppen met poststempels of handmatige (postale) aantekeningen, die dateren van vóór de introductie van de postzegel.

Uit onderzoek bleek dat de bij de verdachte aangetroffen stukken voor circa 60% afkomstig waren uit 24 Nederlandse archiefdiensten. Het grootste deel daarvan – 1376 stukken - kwam uit het Nationaal Archief.

De betreffende bezoeker is strafrechtelijk vervolgd, waarbij hij uiteindelijk onder andere voor verduistering schuldig is verklaard (bij vonnis van 10 oktober 2000), zonder strafoplegging. In overleg met de officier van justitie en in samenwerking met de getroffen archiefdiensten is een strafvorderlijke procedure gevoerd die strekte tot teruggave van de stukken, welke procedure met succes is afgerond.

Het Nationaal Archief werd door het Openbaar Ministerie als bewaarder van de (door het OM) in beslag genomen stukken aangesteld. De officier van justitie besloot halverwege 2003 tot teruggave aan het Nationaal Archief van de stukken die afkomstig waren uit de 24 Nederlandse archiefdiensten; in totaal ging het om 1889 stukken, waarvan – als gezegd – 1376 afkomstig uit het Nationaal Archief.

Bij het Nationaal Archief is dit omvangrijke en complexe dossier en de restitutie medio 2005 ter hand genomen. In de tussentijd hebben vier archiefdiensten (van de 24 archiefdiensten) gevraagd om teruggave van hun stukken. Deze diensten zijn schriftelijk (per e-mail) geïnformeerd dat hieraan nog geen uitvoering gegeven kon worden.

Toen de teruggave ter hand werd genomen, bleek dat ruim tweederde (1290 van de 1889) van de bij het Nationaal Archief in bewaring gegeven stukken uit het depot was verdwenen. Van de vermissing werd aangifte gedaan bij de politie. Extern onderzoek heeft geen feiten of omstandigheden aan het licht gebracht op grond waarvan kon worden vastgesteld dat er sprake was van diefstal. Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is de vermissing het gevolg van een logistieke fout. Hierbij zou het kunnen gaan om het verkeerd terug- of wegplaatsen van het materiaal. Het betrof door het OM in bewaring gegeven materiaal. Voor registratie en afhandeling hiervan was bij het Nationaal Archief indertijd geen officiële procedure of richtlijn.

In vervolg op het rapport zijn er maatregelen getroffen om de interne administratieve organisatie te verbeteren. Daarnaast werd ook het beveiligingsbeleid van het Nationaal Archief doorgelicht. Inmiddels zijn in de richting van bezoekers van het Nationaal Archief aanvullende maatregelen getroffen, waaronder een verscherpte toe- en uitgangscntrole op bezoekers en cameratoezicht in en rond het gebouw. Voor de medewerkers werd een beperktere toegang tot de depots ingevoerd.

Op korte termijn worden alle gedupeerde archiefdiensten geïnformeerd over de complicaties die zijn opgetreden ten aanzien van de restitutie. Met de archiefdiensten worden afspraken gemaakt over het retourneren van de nog resterende archiefstukken.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Ronald H.A. Plasterk